

Van de apostel Thomas staat in het evangelie vermeld, dat hij scherp aanvoelde, dat Jezus' laatste tocht naar Jeruzalem op Zijn ondergang zou uitlopen. Wanneer, kort vóór Pasen, het bericht komt dat Jezus' vriend Lazarus te Bethanië ziek ligt – Bethanië is niet ver van Jeruzalem – en Jezus erheen wil gaan, proberen Zijn leerlingen Hem te weerhouden : “Zo pas nog probeerden de Joden U te stenigen”, zeggen ze (Joh.11,8). Maar Jezus laat zich niet weerhouden. Thomas zei toen tegen de andere apostelen : “Laten ook wij gaan om met Hem te sterven.” (Joh.11,16)

Te goed heeft Thomas de haat gezien in de ogen van Jezus' tegenstanders, te goed kent hij de mensen om te weten dat zulk een haat zich doorzet. “Laten we ons geen illusies maken,” zegt hij tegen de andere apostelen. “Dit kan niet goed gaan. Maar laten we in ieder geval met Hem meegaan, ook als we met hem moeten sterven.”

De feiten schijnen Thomas gelijk te geven. Nog niet de eerste dag als Jezus na het grote teken van de opwekking van Lazarus enthousiast wordt binnengehaald als de komende messias. Maar als Hij Zijn kans niet grijpt, keert zich het getij. Zijn tegenstanders grijpen het initiatief. Onbarmhartig slaan zij toe. Jezus wordt weerloos hun slachtoffer. Hij sterft een slavendood. Het pleit lijkt beslecht.

Was Thomas een zwartkijker toen hij deze afloop voorzag ? Of gaf hij blijk van een grotere werkelijkheidszin dan de andere apostelen ? Het laatste lijkt toch wel het geval te zijn geweest. Mensen zijn soms merkwaardig blind voor de dreigingen die hen omringen. Aan ieder sprankje hoop klampen zij zich vast. Wie is niet heimelijk beducht voor de dood ? Het vraagt kracht een uiterst precaire situatie onder ogen te zien. Dan komt het aan op andere kwaliteiten dan die die ons van succes doen genieten.

Thomas was resoluut geweest : “Laten ook wij gaan om met Hem te sterven.” Het vooruitzicht van Jezus' dood bracht hem niet in paniek. De ontmoeting met Jezus had zijn leven zinvol gemaakt. Hij was er dankbaar voor. Nu het er alle schijn van had, dat het met Jezus gedaan zou zijn, zag hij niet hoe hij zich kon verzetten. De werkelijkheid is vaak hard. Het zij zo.

Thomas was er niet, toen Jezus op de eerste dag van de week, de dag van Zijn verrijzenis, in de avond aan Zijn leerlingen verscheen. Het laat zich denken, dat Thomas, zo onafhankelijk in zijn oordeel als hij was, wat alleen wilde zijn. Als hij de andere apostelen dan weer opzoekt, wordt hij bestormd met het verhaal van Jezus' verrijzenis. Hij heeft vragen en stelt ze. Het valt hem op dat ze het alleen maar hebben over Zijn heerlijkheid en Zijn heerschappij. Hij had toch ook gesproken over lijden en vernedering. Had Zijn dood op het kruis dan geen indruk gemaakt ? Beseften ze wel wat het zeggen wil een een kruis genageld te zijn en met een lans doorstoken ? Te lang had Thomas het pijnlijke einde zien aankomen, en te diep de tragiek ervan

doorleefd. Eenzaam had hij geworsteld om er mee klaar te komen. Dat proces was nog niet ten einde. En nu hoorde hij hun onwaarschijnlijke verhaal. Waren zij in staat de werkelijkheid onder ogen te zien ?

Vaak zijn mensen geneigd geweest Thomas ongelooft te verwijten. Iemand een ongelovige Thomas noemen is vrij gangbaar. Maar is Thomas wel zo ongelovig ? Is het mogelijk in de vriïzenis te geloven zonder in de ontredding van de dood te hebben gestaan ? Begrijp je wel wat met opstanding bedoeld is als je de onttakeling van het sterven niet onder ogen wilt zien ? Pasen zonder Goede Vrijdag, is dat wel Pasen ? Hoe gemakkelijk is het een ijdele droom, die wreed kan worden verstoord.

Wanneer we het verhaal van Thomas' houding tot ons laten doordringen, krijgen we toch de indruk dat de Heer, Hij, hem aux serieux neemt. Speciaal voor hem komt hij op de achtste dag weer naar het huis waar de leerlingen samenkomen. Nee, Hij schrijft Tomas niet af. Hij zoekt hem op. En Thomas toont zich deze bijzondere aandacht waard. Als Jezus daar voor hem staat, welt in hem spontaan de diepste geloofsbelijdenis op die we in het nieuwe testament vinden. "Mijn Heer en mijn God", zegt hij. Dat is geen werktuiglijk opzeggen van een overbekende formule. Het zijn nieuwe woorden voor een oorspronkelijke ervaring. Nog niemand had zo trefzeker de kern van Jezus' mysterie geraakt.

Zusters en broeders, het evangelieverhaal dat we vandaag horen laat zien hoe overrompelend en nieuw, hoe onverwacht en vreugdevol het geheim van Pasen eigenlijk is. Niet slechts de optimisten die gewoon zijn het leven van de zonnige kant te zien, ontdekken het zo, maar ook de ernstigen die het leed van een mensenbestaan in hun hart dragen. Jezus, de arme, de vernederde, de uitgestotene, Hij is verrezen, Hij is onze Heer en God. Hoe groot mag de vreugde zijn om dit geheim waar niemand van is uitgesloten. Wie toch is er zwak zonder dat Jezus zijn zwakheid heeft gedeeld. Mogen wij zoals Thomas, door de ongerijmdheid van Gods werken getroffen worden en zo komen tot een innig geloof in Zijn Zoon die zichzelf ontledigd heeft en dáárom hoog is verheven.